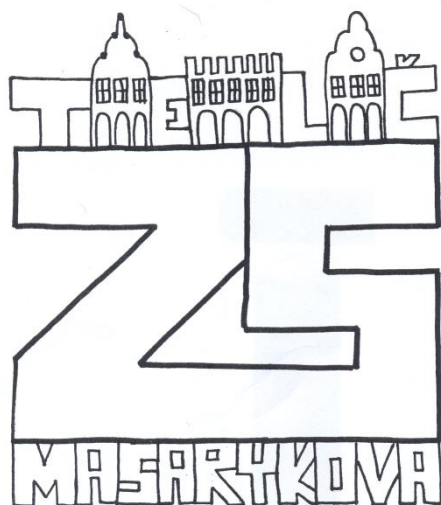

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

OTEVŘENÁ ŠKOLA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA TELČ, MASARYKOVA 141

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dějepis je předmět zařazený do všech čtyř ročníků 2. stupně základní školy, jehož smyslem je naplňování očekávaných výstupů.

V učebním plánu je dotován dvěma vyučovacími hodinami týdně po celé čtyři roky. Vyučovací proces směřuje k podněcování zájmu žáků o dějiny lidské společnosti, slouží k jejich orientaci v chronologii, k pochopení klíčových mezníků historie. Rozvíjí vědomí přínáležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany.

Získané vědomosti a dovednosti mají člověku napomoci v lepší orientaci ve společnosti a chápání složitého současného světa.

S novodobou historií jsou žáci seznamováni alternativně formou projektů jako s mezníky československých dějin. (7. ročník: konec II. světové války-1948; 8. ročník: 1948-1968; 9. ročník: 1968-1989). Národní dějiny jsou probírány v mezinárodním kontinuu.

Kompetence k učení

- chápat probírané oblasti v historicko-geografickém kontextu
- vyhledávat a třídit informace o probíraných tématech podle zadaných kritérií
- seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly z oblasti historie

Kompetence k řešení problémů

- vnímat různé společenské problémy v jejich vývoji
- nazírat historii z různých úhlů pohledů

Kompetence komunikativní

- souvisle interpretovat historické informace
- samostatně formulovat své osobnostní postoje k historii a prezentovat je

Kompetence sociální a personální

- naučit se diskutovat

Kompetence občanské

- poznat naše historické dědictví
- vážit si kulturních hodnot a duchovního odkazu předků

Kompetence pracovní

- naučit se pracovat s odbornou literaturou
- naučit se třídit informace

Oblast:		Předmět:	Období:		
Člověk a společnost		Dějepis	6. – 9.		
Očekávané výstupy:	Školní výstupy:	Učivo:	Ročník:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák:					
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	- osvojí si základní periodizaci dějin - osvojí si práci s časovou přímkou a historickou mapou - uvádí příklad historických pramenů	- vymezení obsahu učiva historie, chronologie, archeologie, seznámení s mapou, prameny - teorie vzniku světa (materiál. x ideal.) - práce s přímkou času	6.		
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány					
- orientuje se na časové ose a v historické					

mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu					
- chronologizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	- rozpozná vývojová stadia člověka	- člověk zručný, vzpřímený, rozumný a nejstarší člověk dnešního typu	6.		
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- pochopí podmínky přechodu od lovectví k zemědělství a dobytkářství	- zemědělci a chovatelé dobytka, rodová společnost - rozpad rodu – patriarchát.	6.		
- uvede příklady archeologických kultur na našem území - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	- pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství v souvislosti s obchodem	- doba bronzová a železná	6.		
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	- rozliší typy písma - uvede příklady objevů a vysvětlí jejich přínos	- starověká kultura a její vývoj - předantické kultury (Chetité, Kréťané, Židé)	6.		
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a	- prokáže základní	- starověké Řecko – mykénské	6.		

<p>uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</p>	<p>orientaci na mapě</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede nejdůležitější etapy řeckých dějin - vypráví některou z bájí - chápe přínos řecké civilizace pro Evropu 	<p>období, doba homérská</p> <ul style="list-style-type: none"> - otrokářská demokracie (Athény) - Sparta - řecká vzdělanost, věda - Alexandr Makedonský - helenistická kultura 			
<p>- porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede nejdůležitější etapy římských dějin - učí se chápat formy státní moci - popíše územní rozsah římské říše - uvědomí si význam vzniku křesťanství 	<ul style="list-style-type: none"> - starověký Řím - republika x císařství - vznik křesťanství - římská kultura - zánik západořímské říše a konec starověku 	6.		

Oblast:		Předmět:	Období:		
Člověk a společnost		Dějepis	6. – 9.		
Očekávané výstupy:	Školní výstupy:	Učivo:	Ročník:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák:					
-popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	- objasní úlohu Hunů - na mapě ukáže pravlast Slovanů	- stěhování národů	7.		- aktuální využívání videa
-porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	- rozdělí je na jižní, výchovní a západní v souvislosti se současnými evropskými národy	- byzantská říše			
	- dokáže vysvětlit, že jde o pokračování kultury Východořímské říše				

	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam nejvýznamnější germánské říše - pracuje s pojmem feudum /feudalismus, feudální společnost/ - seznámí se s postavou Karla Velikého, s rozdělením říše /moderní evropské státy: Francie, Německo 	- franská říše			
	<ul style="list-style-type: none"> - chápe okolnosti vzniku islámu jako světového náboženství - chápe základní termíny z kultury, architektury, náboženství 	-arabská říše	7.		

	<ul style="list-style-type: none"> - popíše životní styl Normanů - chápe jejich význam jejich výbojů pro vznik severských a západních států - orientuje se na historické mapě 	-Vikingové			
-objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	- popíše život Slovanů na našem území a vznik Sámovy říše	-Sámova říše			
	<ul style="list-style-type: none"> - objasní situaci Velkomoravské říše, pochopí význam šíření křesťanství v souvislosti s kulturním a politickým rozmachem po příchodu Konstantina a Metoděje - vysvětlí příčiny zániku říše 	-Velká Morava	7.		

	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší počátky českého státu - vyjmenuje hlavní osobnosti 9., 10. století, u některých uvede jejich přínos v národních dějinách /Václav, Boleslav I., Vojtěch Slavníkovec/ 	- vznik českého státu	7.		- práce s písemnými prameny
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské kultury	<ul style="list-style-type: none"> - chápe důležitost románské kultury a dokáže pojmenovat její typické prvky 	- románská kultura	7.		- náčrty sakrální architektury klenby, atd.
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka - konflikty mezi světskou a církevní mocí - vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám 	<ul style="list-style-type: none"> - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka - konflikty mezi světskou a církevní mocí - vztah křesťanství ke kacířství 	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělení církve - křížové výpravy - vznik Svaté říše římské 	7.		

	<ul style="list-style-type: none"> - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti - vysvětlí pojmy: privilegium, patriciát, cechy 	<ul style="list-style-type: none"> - český stát v 11.-13. stol. /kolonizace, zakládání měst/ - poslední Přemyslovci 			- využití audio pomůcek
<ul style="list-style-type: none"> -ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti -vymezí význam husitské tradice pro český politický život 	<ul style="list-style-type: none"> -chronologicky vyjmenuje Lucemburky, zhodnotí jejich vládu - vyzvedne osobnost Karla IV. - vysvětlí rozpory ve společnosti a krizi církve 	<ul style="list-style-type: none"> - český stát za Lucemburků - husitské revoluční hnutí 			
	- interpretuje hlavní události 14./15. století	- stoletá válka	7.		- filmy

-uvede příklady gotické kultury	<p>- charakterizuje gotickou kulturu, zvláště architekturu /popíše typickou gotickou stavbu/, malířství, sochařství</p> <p>- jmenuje příklad gotických památek v regionu</p> <p>- popíše strukturu univerzity</p>	<p>gotické umění</p> <p>- vláda Jiřího z Poděbrad</p> <p>-vláda Jagellonců</p>			
-popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	<p>- pracuje s historickou mapou při interpretaci zámořských objevů /Kolumbus, Gama, Magalhães/</p>	<p>- zámořské objevy</p>	7.		

Oblast:		Předmět:	Období:		
Člověk a společnost		Dějepis	6. - 9.		
Očekávané výstupy:	Školní výstupy:	Učivo:	Ročník:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák:					
<p>- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy</p> <p>rozdělené do řady náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</p> <p>-vysvětlí znovuoobjevení antických ideálů, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</p>	<p>- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy</p> <p>-vysvětlí znovuoobjevení antických ideálů</p> <p>-akcentuje humanismus a renesanci v českých zemích</p> <p>-renesanční Itálie, Zápí /</p> <p>-akcentuje humanismus a renesanci v českých zemích</p>	<p>Vznik habsburské monarchie</p> <p>Humanismus a renesance</p>	8.		<p>-nástěnné obrazy</p> <p>-audio-vizuální technika</p>
	-pochopí vznik náboženských center v Evropě	Reformace a německá selská válka	8.		

-objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	-objasní příčiny, průběh a důsledky třicetileté války /Rudolfínská Praha/ -vypráví o životě J. A. Komenského	Třicetiletá válka	8.		
-na příkladech z evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus -vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	-pochopí ve vybraných příkladech z evropských dějin historický posun od absolutistické ke konstituční monarchii, parlamentní demokracie event. k republice /Anglie, Francie, Rusko a USA/	Svět ve 2. polovině 17. století a v 18. století	8.	Multikulturní výchova – Princip sociálního smíru a solidarity	
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a	- vysvětlí přínos reforem Marie Terezie a Josefa II. - seznámí se s barokní kulturou /architektura, sochařství, malířství,	Osvícenství a barokní kultura	8.		-nástěnné obrazy -audio vizuální technika -mezi-předmětové vztahy: Vv, Hv, Lv

příklady významných kulturních památek	hudba, literatura/				
-objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	-pochopí události francouzské revoluce -vypráví o Napoleonovi a jeho taženích -popíše uspořádání Evropa po Vídeňském kongresu a vznik rakouského císařství	Napoleonská a postnapoleonská Evropa	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané	
	-vysvětlí pojem průmyslová revoluce -pojmenuje základní vědecké a technické objevy -pochopí změny a uspořádání kapitalistické společnosti		8.		
-porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných	- pochopí hnutí malých i velkých národů za sebeurčení -vysvětlí utváření novodobého	Národní obrození	8.		-mezi-předmětové vztahy: český jazyk a literatura

evropských národů	českého národa z hlediska historického, národnostního a jazykového -jmenuje nejvýznamnější národní buditele /Jungmann, Dobrovský, Šafařík, Kollár, Čelakovský/				
-charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	-popíše průběh revolučních událostí ve vybraných evropských zemích se zaměřením na české dějiny -uvede hlavní znaky metternichovského a bachovského absolutismu	Revoluční rok 1848 a jeho důsledky	8.		
Oblast:		Předmět:	Období:		
Člověk a společnost		Dějepis	6. - 9.		
Očekávané výstupy:	Školní výstupy:	Učivo:	Ročník:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák:					
	-vysvětlí změny v souvislosti se vznikem				

-na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	<p>Rakousko-Uherska</p> <p>-orientuje se v základech strukturalizace české politické scény 60.,70., a 80. let</p> <p>/staročeši, mladočeši, pasivní opozice, anarchistické hnutí u nás i v Evropě/</p>	Evropa ve 2.polovině 19. století	9.		
	<p>-popíše rozvoj kultury v 60. letech 19. století</p> <p>/generace ND + nejvýznam-nější literární umělce své doby/</p>	Kultura 2. poloviny 19. století	9.		-mezi-předmětové vztahy: Vv, Hv, Lv
-vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato	<p>-popíše pokrok, který přinesla vědeckotechnická revoluce</p> <p>-uvede konkrétní příklady vynálezů</p>	Svět na přelomu 19. a 20. století	9.		

	<p>-pochopí symboliku 28. října 1918</p> <p>-objasní charakter versailleského systému</p> <p>-popíše symboliku nového státu</p> <p>-pochopí fungování pluralitní parlamentní demokracie v Česko-slovensku</p> <p>-pochopí jeho národnostní, sociální, etnické problémy ČSR</p>	Vznik Československa	9.		
<p>-charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p> <p>-na příkladech vyloží</p>	<p>-uvede příčiny a důsledky hospodářské krize</p> <p>-pochopí souvislost mezi hospodářským vývojem a extrémními politickými silami</p> <p>-vysvětlí pojem rasismus /xenofobie/,</p>	<p>Světová hospodářská krize a její důsledky</p> <p>Nástup fašismu</p>	9.	<p>Výchova demokratického občana – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	

antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	<p>fašismus, nacismus a uveďte jeho znaky</p> <p>-pochopí pozvolný rozpad versailleského systému časově</p> <p>-vymezí nástup fašismu v Itálii, v Německu a občanskou válku ve Španělsku</p>				
	<p>-pochopí příčiny ztráty samostatnosti republiky po Mnichovu</p> <p>-vymezí období druhé republiky s jejími charakteristickými znaky</p> <p>-popíše vznik protektorátu Čechy a Morava a vztahu Čechů k tomuto útvaru</p> <p>-objasní rozdíl ve vztahu Slováků k jejich státu</p>	<p>ČSR – ztráta samostatnosti a vytvoření protektorátu Čechy a Morava</p> <p>Samostatný Slovenský stát</p>	9.		
	-přehledně popíše vývoj válečných operací				

	<ul style="list-style-type: none"> -uvede základní časové mezníky a místa nejvýznamnějších operací -vyjmenuje představitele prohitlerovské koalice, její hlavní zásady a cíle -uvede hlavní body diplomatických jednání Teherán, Jalta, Postupim -porozumí pojmu holokaust 	Druhá světová válka	9.		
<ul style="list-style-type: none"> -zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí -vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků -posoudí postavení 	<ul style="list-style-type: none"> -pochopí vznik mocenského uspořádání poválečné Evropy v souvislosti s rozporem mezi bývalými spojenci 	Význam druhé světové války	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané	

rozvojových zemí	-projektové vyučování v 7., 8.,a 9. ročníku				
-prokáže základní orientaci v problémech současného světa					